

Cofnodion



Pwyllgor Craffu ar Berfformiad – Partneriaethau

Dyddiad: Dydd Mercher, 26 Mehefin 2019

Amser: 5.00 yp

Presennol: Cynghorwyr M Rahman (Cadeirydd), Y Forsey, J Hughes, S Marshall, R Mogford a T Suller

Yn bresennol: Will Godfrey (Prif Weithredwr), Daniel Cooke (Cyngorydd Craffu) a Neil Barnett (Swyddog Llywodraethu)
Uwcharolygydd Ian Roberts (Heddlu Gwent), Gary Handley (Coleg Gwent), Ceri Davies (Cyfoeth Naturiol Cymru) ac C Doyle (LCC)

Ymddiheuriadau: Cynghorwyr D Davies, M Spencer a K Whitehead

1 Datganiadau o Fuddiant

Dim.

2 Cofnodion y Cyfarfod Diwethaf

Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 3 Ebrill 2019 fel cofnod gwir a chywir.

3 Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus - Cynllun Blynyddol Adroddiad Lles 2018-19

Mynychwyr:

-Will Godfrey, Arweinydd Ymyrraeth BGC ar gyfer Cynnig Casnewydd(Prif Weithredwr NCC);

-Yr Uwch-arolygydd Ian Roberts, Arweinydd Ymyrraeth BGC ar gyfer Cymunedau Cryf Gwydn

(Heddlu Gwent);

-Gary Handley, Arweinydd Ymyrraeth BGC ar gyfer Sgiliau Cywir(Coleg Gwent);

-Ceri Davies, Arweinydd Ymyrraeth BGC ar gyfer Mannau Gwyrdd a Diogel(Cyfoeth Naturiol Cymru);

-Ceri Doyle, Arweinydd Ymyrraeth BGC ar gyfer Teithio Cynaliadwy(RSLs)

Cyflwynodd y Prif Weithredwr drosolwg o Benodau un a dau o'r adroddiad blynyddol ac eglurodd fod y Cynllun Llesiant canol blwyddyn wedi'i adrodd i'r Pwyllgor ym mis Ionawr. Y Cynllun Llesiant oedd canlyniad mwyaf ffisegol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru), a chafodd ei greu gyda phartneriaid a'i fabwysiadu'n ffurfiol ym mis Mai 2018. Roedd yn dod i ddiwedd y flwyddyn gyntaf, a'r adroddiad blynyddol anelu at ddadbacio'r gweithgaredd o amgylch yr ymyriadau. Cymerodd yr amser hefyd i atgoffa'r Pwyllgor, er bod yr adroddiad hwn yn edrych ar berfformiad blwyddyn gyntaf y Cynllun Llesiant, roedd rhai ymyriadau'n gweithio ar gyflymder gwahanol ac roedd gan rai ganlyniadau diffiniol y gellid eu cwblhau mewn cyfnod byr o amser, tra bod eraill wedi cyflawni canlyniadau pendant. mwy o nodau tymor hir.

Roedd yr adroddiad yn cyflwyno darlun cyffredinol o berfformiad pob un o'r ymyriadau, a byddai pob un yn cael ei gyflwyno gan y Swyddog Arweiniol ar gyfer yr ymyriad cysylltiedig.

Cynnig Casnewydd

Eglurodd Arweinydd Ymyrraeth Cynnig Casnewydd, Prif Weithredwr Cyngor Dinas Casnewydd, mai nod yr ymyriad oedd denu a chadw busnesau i'r Ddinas. O'r chwe cham a amlinellwyd yn yr adroddiad, y cyntaf oedd y mwyaf diffiniedig. Roedd gweledigaeth y ddinas yn cael ei dilyn gyda chreu Llyfryn Buddsoddi a fyddai'n cael ei gyhoeddi ymhen nifer o wythnosau, Prif Gynllun Canol y Ddinas a gwefan newydd i'r Ddinas. Roedd gweithgor wedi'i greu i roi camau gweithredu o fewn yr ymyriad hwn ar waith. Amlygwyd y ganolfan gonfensiwn a gwesty'r tŵr siartr fel prosiectau allweddol, y ddau i'w cwblhau ym mis Medi. Drwy gydol y pum ymyriad, cynhwyswyd astudiaethau achos a oedd yn amlygu achosion o arfer gorau.

Gofynnodd yr Aelodau'r cwestiynau a ganlyn:

- **Mesur Perfformiad - '% o bobl yn dweud bod Casnewydd yn lle da i fyw'.**
Gofynnodd yr aelodau sut y gosodwyd y targed ac a fyddai'r targed hwnnw'n cael ei ddefnyddio yn y tymor hir?

Hysbyswyd y Pwyllgor y byddai'r targed yn symud dros amser, roedd y targed yn seiliedig ar arolygon a gynhaliwyd dros y blynyddoedd blaenorol. Cyrhaeddodd canfyddiad y cyhoedd o'r Ddinas ei anterth yn 2015, gan gyfateb i agoriad Friars Walk, a'r gobaith oedd y byddai'r ffigwr yn gwella gyda buddsoddiad yn y dyfodol. Eglurwyd y byddent yn edrych i gynyddu'r targed i lefelau mwy uchelgeisiol bob blwyddyn, dim ond naw mis oedd wedi mynd i mewn i raglen pum mlynedd ac roedd angen newid canfyddiadau o'r ddinas er mwyn galluogi'r mesurau perfformiad hyn i wella.

- Dywedodd yr aelodau ei bod yn anodd iddynt weld y cynnyrch gorffenedig wrth ddarllen yr Adroddiad Blynyddol, ond cyfaddefodd y gallai hyn fod oherwydd y cyfnod byr ers i'r rhaglen ddechrau. Bu'r Pwyllgor yn trafod cyfathrebu â'r cyhoedd gan y bartneriaeth a sut y gellid defnyddio hyn i gynyddu straeon cadarnhaol a chanfyddiadau o'r Ddinas.

Dywedodd yr Arweinydd Ymyrraeth fod angen creu cydbwysedd rhwng yr hyn a oedd yn dod o fewn parth y bartneriaeth a'r hyn a ddylai aros fel cyfrifoldeb sefydliad unigol. Nid oedd Cynnig Casnewydd wedi cyrraedd lefel aeddfedrwydd eto, ond wrth i'r Llyfryn Buddsoddi a'r Prif Gynllun Canol y Ddinas ddod i rym, byddai hyn yn newid.

- Dywedodd Aelod fod angen i'r adroddiad fod yn gliriach ac yn haws i'r cyhoedd ei ddeall a bod angen cyfleu'r pethau cadarnhaol. Sicrhaodd yr Arweinydd Ymyrraeth yr Aelodau y byddai gwefan y ddinas yn cyflwyno'r hyn oedd yn ceisio'i gyflawni trwy weithio mewn partneriaeth a sut, ac y byddai'n mynd yn fyw yn fuan.

Dywedodd wrth yr Aelodau am arolygon a gynhaliwyd ledled Casnewydd, a oedd wedi amlygu bod gan bobl rhwng 20 a 30 oed well canfyddiad o Gasnewydd na'r rhai oedd yn hŷn. Rôl y bartneriaeth oedd amlygu a hyrwyddo'r pethau cadarnhaol megis: yr Wyl Fwyd; Marathon Casnewydd; gwesty newydd, andquot; canolfan gonfensiwn.

- Gofynnodd y Pwyllgor ymhle y byddai'r ymyriad cymharol newydd yn canolbwyntio yn y dyfodol. Dywedodd Aelod nad oedd Gŵyl Maendy, Carnifal Pill, na'r digwyddiadau rhedeg a beicio wedi'u cynnwys a gofynnodd a fyddai adroddiadau yn y dyfodol yn arddangos y ddinas amlddiwylliannol ac amrywiol.

Atebodd yr Arweinydd Ymyrraeth fod mwy o waith i'w wneud wrth ddiffinio'r gwaith a chanolbwyntio'r ymyrraeth yn y dyfodol. Roedd hyn yn wir am finio'r weledigaeth a defnyddio mesurau perfformiad mwy effeithiol. Eglurodd ei bod yn demtasiwn i arllwys popeth i mewn i'r ymyriad ond drwy amlygu enghreifftiau o arfer gorau ac anelu at greu swyddi ac ati mae'r ymyriad yn dod yn fwy ystyrlon. Dyma pam yr edrychodd yr adroddiad blynyddol ar y digwyddiadau mawr yn y ddinas, gan mai'r digwyddiadau mawr hyn oedd lle mae gweithio ar lefel partneriaeth yn bwysig a gallant helpu i gyflawni canlyniadau ar draws pob un o'r pum ymyriad.

Dywedodd yr Arweinydd Ymyrraeth y gallai twf economaidd y ddinas wella gyda chyhoeddi'r Llyfryn Buddsoddi. Y gobaith oedd y byddai'r Llyfryn yn cynyddu buddsoddiad drwy dargedu busnes yn uniongyrchol.

Cymunedau Cryf a Gwydn

Cyflwynodd yr Arweinydd Ymyrraeth ar gyfer Cymunedau Cryf a Gwydn, Prif Uwcharolygydd Heddlu Gwent yr ymyriad Cymunedau Cryf a Gwydn i'r Pwyllgor a'r pwyntiau allweddol yr oeddent yn ceisio creu perthynas â'r cyhoedd arnynt. Nod y berthynas hon fyddai ymgysylltu, ymgynghori a deall eu materion a materion eu hardal leol. Cafodd y cynlluniau a ddefnyddiwyd yn y cynlluniau gwaith Cymunedau Cryf a Gwydn eu cyd-gynhyrchu ag aelodau'r cyhoedd. Roedd gan yr ymyriad gynlluniau tymor byr, canolig a hir ar waith i ddatblygu hybiau cymdogaeth. O ran gweithgareddau y llynedd, ymgysylltodd yr ymyriad â chymunedau a Chydfuddiannol, a derbyniodd rywfaint o arian gan y Swyddfa Gartref ar gyfer ardaloedd yr effeithir arnynt gan droseddu. Dywedodd y Prif Uwcharolygydd wrth y Pwyllgor fod 45 o fynychwyr wedi bod yn eu digwyddiad cyntaf ym mis Chwefror, gwelodd y mynychwyr fod rhywbeth yn dechrau digwydd yn eu hardal ac yn annog dinasysyddiaeth weithredol, a oedd yn un o'u nodau. Dywedodd y rhan fwyaf o'r bobl a fynychodd nad oeddent erioed wedi mynychu cyfarfod cyhoeddus o'r blaen. Y prif ddeilliannau oedd yn bwysig i'r rhai a fynychodd oedd diffyg darpariaeth ar gyfer pobl ifanc a mwy o gefnogaeth i oedolion bregus oedd wedi eu hynysu yn y gymuned. Roedd y nod o geisio cael y gymuned i gymryd mwy o ran, i greu rhwydweithiau cryfach, yn gorfforol ac ar gyfryngau cymdeithasol wedi dechrau. Y prif ddeilliannau oedd yn bwysig i'r rhai a fynychodd oedd diffyg darpariaeth ar gyfer pobl ifanc a mwy o gefnogaeth i oedolion bregus oedd wedi eu hynysu yn y gymuned. Roedd y nod o geisio cael y gymuned i gymryd mwy o ran, i greu rhwydweithiau cryfach, yn gorfforol ac ar gyfryngau cymdeithasol wedi dechrau. Y prif ddeilliannau oedd yn bwysig i'r rhai a fynychodd oedd diffyg darpariaeth ar gyfer pobl ifanc a mwy o gefnogaeth i oedolion bregus oedd wedi eu hynysu yn y gymuned. Roedd y nod o geisio cael y gymuned i gymryd mwy o ran, i greu rhwydweithiau cryfach, yn gorfforol ac ar gyfryngau cymdeithasol wedi dechrau.

Cafodd y Panel Cyfranogiad, o 100 o bobl o Ringland ac Alway, £15,000 i'w wario ar eu hardal leol. Derbyniodd y panel geisiadau gan nifer o brosiectau lleol yn ymwneud â'r materion a godwyd yn y cyfarfod cychwynnol. Roedd y prosiectau y cytunodd y panel i'w cefnogi yn cynnwys y gampfa focsio leol, yr orsaf radio, y Cadetiaid a'r Samariaid. Roedd digwyddiadau partneriaeth wedi'u cynnal ers hynny i weld pwy arall oedd yn gallu darparu cymorth. Roedd arian ar gael ar gyfer model CAMHS a gwaith pellach gyda chymunedau. Roedd cynlluniau gweithredu'n cael eu datblygu i sefydlu sut y gallai asiantaethau a rhanddeiliaid gydweithio. Cydnabu'r Prif Uwcharolygydd fod ffocws y gwaith wedi bod ar Ringland ac Alway, roedd gwaith yn dal i fynd rhagddo mewn meysydd eraill ond er mwyn cynnal lefel y manylder roedd yr adroddiad blynyddol yn edrych ar y ddau faes hyn yn unig. Roedd enghreifftiau o'r gwaith ychwanegol yn cynnwys bod gan bob ysgol gyfun raglen addysg trosedd ar gyfer disgyblion blwyddyn 7 a 9. Unwaith y byddai'r model hwn o gydweithio wedi'i brofi ei hun byddent yn dechrau chwilio am fuddsoddiad ychwanegol.

Gofynnodd yr Aelodau'r cwestiynau a ganlyn:

- Mynegodd yr Aelodau bryder ynghylch diogelwch dinasyddion Casnewydd, a chwestiynwyd a oedd y canfyddiad o lefelau uchel o droseddu yn gywir.

Siaradodd yr Arweinydd Ymyrraeth ar gyfer yr Ymyrraeth yn gadarnhaol am ddiogelwch Casnewydd ac eglurodd, o gymharu â dinasoedd tebyg eraill, fod gan Gasnewydd lefelau is o droseddau difrifol, pethau mwy gweladwy fel cysgu allan a grwpiau o bobl ifanc ar feiciau, a straeon negyddol gan bu i'r cyfryngau hybu canfyddiadau o broblemau yn y ddinas. Roedd gwelliannau mawr wedi bod yn ymwneud â diogelwch, roedd yr Heddlu wedi cyfleu'r neges hon trwy sawl cyfrwng, ond nid dyna oedd canfyddiad y cyhoedd. Roedd cyfradd lladdiadau Casnewydd o gymharu ag eraill yn isel iawn, ond nid oedd hynny'n weladwy, felly nid oedd wedi effeithio ar ganfyddiad y cyhoedd.

- Canmolodd y Pwyllgor y gwaith a wnaed ar yr Ymyrraeth hon gan y partneriaid. Roeddent yn falch o'r gwahaniaeth sy'n cael ei wneud ar lawr gwlad i bobl Casnewydd. Byddai'r gwaith a wnaed wedi cael effaith gadarnhaol ar ganfyddiad pobl o Gasnewydd. Cytunodd yr Arweinydd Ymyrraeth a dywedodd ei fod yn cynnwys y bobl hynny a oedd yn lledaenu'r naratif a oedd yn effeithio ar sut roedd pobl yn gweld Casnewydd.
- Holodd yr Aelodau sut mae arian ac adnoddau'n cael eu dyrannu yn y Bartneriaeth a sut mae'r gwahanol sefydliadau yn cydweithio. Eglurodd yr Arweinydd Ymyrraeth y bu buddsoddiad gwerth miliynau o bunnoedd yn yr ail ymyriad. Roedd yr Heddlu wedi dod ag arian gan y Swyddfa Gartref, y Cyngor ac roedd Cartrefi Dinas Casnewydd wedi buddsoddi adnoddau, yn ogystal â nifer o asiantaethau eraill. Roedd Llywodraeth Cymru wedi bod yn rhan o gynllunio gweithdai. Roedd yr holl bartneriaid yn cyfrannu arian o wahanol ffrydiau ariannu, gan gynnwys ymrwymo adnoddau presennol a ffynonellau newydd. Gan edrych ar ffyrdd newydd o weithio ar draws cymunedau gan gynnwys, Timau Cymunedol a Seicoleg yn dyfeisio model newydd o ymyriadau iechyd meddwl ar gyfer oedolion a phobl ifanc. Y prif nod oedd osgoi dyblygu gwaith a chreu synergedd rhwng prosiectau.
- Gofynnodd y Pwyllgor beth oedd yr agwedd fwyaf heriol ar yr ymyriad yn ystod y 12 mis diwethaf. Credai'r Arweinydd Ymyrraeth mai cynaliadwyedd oedd yr her fwyaf. Eglurodd fod hyn oherwydd bod rhai o'r sefydliadau a gomisiynwyd i wneud y gwaith yn cael eu hariannu yn y tymor byr yn unig. Roedd cyllid yn y tymor byr yn risg i bawb dan sylw. Her arall a gyflwynwyd i'r Pwyllgor oedd sut y gallai un pennawd negyddol ddinistrio'r gwaith cadarnhaol a wnaed. Enghraifft o hyn oedd Pill, lle bu'n faes anodd i gasglu cefnogaeth gymunedol, ond roeddent wedi bod yn ennill cefnogaeth a momentwm.

Sgiliau Cywir

Cyflwynodd yr Arweinydd Ymyrraeth ar gyfer Sgiliau Cywir, Cyfarwyddwr Campws Coleg Gwent, yr Ymyriad i'r Pwyllgor a dywedodd fod y gwahanol ymyriadau wedi'u cysylltu'n anhygoel o ran datblygiad Hwb Ringland, a Hybiau mewn mannau eraill yn y ddinas. Roedd yn bwysig sicrhau bod y cyllid yn rhoi'r sgiliau cywir i'r bobl allu mynd i addysg bellach ac uwch yng Nghasnewydd. Archwiliwyd y trafodaethau a oedd yn cael eu cynnal ar-lein i lywio'r camau a gymerwyd yn y cymunedau. Un agwedd ar hyn oedd hyfforddi pobl ar ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol i hyrwyddo a chyflwyno eu cymuned leol yn y goleuni gorau posibl.

Amlygodd her arall oedd sicrhau bod dinasyddion yn cael mynediad at yr addysg a'r hyfforddiant a fyddai'n caniatáu iddynt fanteisio ar y cyfleoedd cyflogaeth sydd ar gael yng Nghasnewydd.

Roedd y bartneriaeth yn gweithio gyda chwmnïau lleol i nodi cronfeydd o arian y gellid eu defnyddio i gyflawni prosiectau yn yr ardaloedd lleol. Un enghraifft a roddwyd oedd y parc manwerthu yn Spytty, roedd gan bob un o'r siopau yno gronfeydd elusennol ac roedd y bartneriaeth wedi edrych ar ffyrdd o gydlynu'r cymunedau lleol i wneud cais am arian. Roedd yn bwysig i'r bartneriaeth sicrhau bod y gwaith sy'n cael ei wneud yn gynaliadwy, er mwyn caniatáu i'r gwaith a'i effaith gael ei deimlo. Byddai gwaith yn y maes hwn yn y dyfodol yn gweld mwy o ddigwyddiadau yn cael eu cynnal yn y ddinas i dynnu sylw at y cyfleoedd sydd ar gael, gyda ffocws penodol ar y sector digidol. I gefnogi hyn roedd y partneriaid yn edrych ar blant ysgol gynradd yn dysgu codio fel bod ganddynt y sgiliau angenrheidiol yn y dyfodol.

- Gofynnodd y Pwyllgor a oedd y Bartneriaeth yn gweithio gyda Chynghorau Cymuned.

Eglurwyd bod adnoddau yn broblem i'r partneriaid, yn enwedig o ran staff yn mynychu cyfarfodydd ar draws y ddinas. Roedd Cynghorau Cymuned wedi'u gwahodd i fynychu grŵp Ymyrraeth ac Ymgysylltu Bwrdd y Gwasanaethau Cyhoeddus. Roedd amcanion tymor hwy yn cynnwys y Cynghorau Cymuned yn ymwneud mwy â'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Cytunodd pawb a fynychodd y byddai gwella'r rhwydwaith cyfathrebu ar draws y ddinas wedi bod o fudd i berthnasoedd ac ymgysylltiad yr holl randdeiliaid.

- Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch y system addysg yng Nghasnewydd a gofynnodd pa waith oedd yn cael ei wneud gan y partneriaid.

Eglurodd yr Arweinydd Ymyrraeth mai un darn o waith oedd nodi pwy oedd yn darparu beth ar draws y ddinas, a pha fylchau oedd yn y ddarpariaeth. Roedd un o'r bylchau mawr mewn addysg ar draws y ddinas yn ymwneud â chyfrifiadura, roedd diffyg hyfforddiant a chyrhaeddiad sgiliau ar y lefel uwchradd, a oedd yn mynd ymhell y tu hwnt i Safon Uwch. Dywedodd fod angen cyfleuster canolog a oedd yn darparu amgylchedd o'r radd flaenaf i staff a phobl ifanc. Roedd angen i ysgolion gydweithio i sicrhau bod pobl ifanc yn cael yr addysg a fyddai'n caniatáu iddynt fanteisio ar gyfleoedd addysg bellach a chyflogaeth yng Nghasnewydd.

Mannau Gwyrdd a Diogel

Cyflwynodd yr Arweinydd Ymyrraeth ar gyfer Mannau Gwyrdd a Diogel, cynrychiolydd o Cyfoeth Naturiol Cymru, fideo a gynhyrchwyd i egluro'r ymyriad a'r gwaith a wnaed. Dywedodd wrth y Pwyllgor mai gweledigaeth yr ymyriad oedd ailgysylltu dinasyddion Casnewydd ag asedau gwyrdd yr ardal ehangach. Elwodd Casnewydd o fewnlifiad o bobl yn teithio o'r ardaloedd cyfagos i'r ardaloedd gwyrdd hyn. Roedd gan Mannau Gwyrdd a Diogel rwydwaith o 30 o sefydliadau a thua 90 o unigolion ar gyfer cymorth ac roedd ganddynt gyllideb i'w defnyddio fel cyllid sbarduno ar gyfer prosiectau, a Swyddog Prosiect Mannau Gwyrdd a Diogel yn ei swydd tra bod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi alinio ei ffrydiau gwaith.

Eglurodd yr Arweinydd Ymyrraeth nad oeddent yn gallu cynnwys holl fannau gwyrdd Casnewydd yn yr adroddiad blynyddol oherwydd ei faint, ond cyfeiriodd y Pwyllgor at ei Restr Asedau Gwyrdd. Yr enghraifft a roddwyd oedd Camlas Môn Aberhonddu a sut yr oedd yr ymyriad yn sefydlu ffyrdd o weithio mewn partneriaeth a ffyrdd o hyrwyddo'r gamlas.

Gofynnodd yr Aelodau'r cwestiynau a ganlyn:

- Gofynnodd y Pwyllgor a oedd y ffaith nad oedd gan Cadwch Gymru'n Daclus gynrychiolydd yng Nghasnewydd wedi rhwystro'r ymyriad. Rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor nad oedd hyn wedi effeithio arnynt a bod cynrychiolwyr Cadwch Gymru'n Daclus yn mynychu digwyddiadau'n rheolaidd.
- Cyfeiriodd y Pwyllgor at dudalen 42 yr adroddiad a sut roedd Growing Spaces, yr elusen iechyd meddwl, yn dibynnu ar gyllid ac adnoddau o ffynonellau allanol ac yn cael trafferth gyda chynaliadwyedd hirdymor. Dywedodd yr Arweinydd Ymyrraeth mai un o nodau'r ymyriad oedd dwyn ynghyd sefydliadau a allai gefnogi ei gilydd i ddarparu'r cynaliadwyedd gofynnol. Roedd y Partneriaid yn edrych ar ffyrdd o gyllid grant a phrosiectau partneriaeth strategol a fyddai'n cefnogi cynaliadwyedd prosiectau ac elusennau fel Growing Spaces ymhellach. Roedd hyn yn eu barn nhw yn her allweddol ac yn hanfodol ar gyfer llwyddiant.
- Roedd y Pwyllgor yn synnu bod y manau gwyrdd yng Nghasnewydd yn cael eu tanddefnyddio cymaint. Un broblem gyda chynnydd mewn traffig dynol oedd y sbwriel yr oedd yn ei gynhyrchu a holwyd a oedd gan yr ymyriad ateb hirdymor i ollwng sbwriel. Eglurodd yr Arweinydd Ymyrraeth eu bod yn ceisio symbylu grwpiau cymunedol ac yna'n defnyddio dull dim goddefgarwch. Po fwyaf o bobl a gymerodd berchnogaeth ac edrych ar eu gweithredoedd eu hunain, y mwyaf o siawns y bydd pobl yn newid eu hymddygiad. Llwyddwyd i gynyddu presenoldeb dinasyddion Casnewydd ym manau gwyrdd Casnewydd drwy sicrhau bod y cyfleusterau'n rhad ac am ddim i'w defnyddio, yn agored i bawb ac yn hawdd eu cyrraedd. Dywedodd y bartneriaeth ei bod yn edrych ar ffyrdd o ymgysylltu â busnesau preifat, yn enwedig y rhai oedd â mwy o siawns o gael eu taflu i'r wal wrth ddatrys y problemau ar lefel leol,
- Cododd y Pwyllgor bryderon ynghylch sut yr oedd rhai grwpiau cymunedol yn fodlon gwneud gwaith gwirfoddol i gadw eu hardal leol yn lân ac yn daclus ond ni allent wneud hynny oherwydd diffyg offer a chyllid i brynu hanfodion fel yswiriant. Gofynnodd y Pwyllgor a oedd unrhyw beth y gellid ei wneud i alluogi gwirfoddolwyr i helpu'r partneriaid i gyflawni eu rhaglen waith. Eglurodd y mynychwyr eu bod bob amser yn ceisio sefydlu cysylltiadau â phobl allweddol ac asedau ffisegol mewn ardaloedd ledled Casnewydd, a bod gwneud y cysylltiadau hyn yn cynyddu lefel y cymorth a ddarperir i ardal ac yn lleihau'r baich ar y partneriaid. Dywedodd yr Arweinydd Ymyrraeth y byddent yn edrych ar ffyrdd o gydnabod y gwaith da yr oedd aelodau'r cymunedau lleol hyn yn ei wneud.

O ran tipio anghyfreithlon esboniodd y mynychwyr eu bod yn gweithio gyda'r cyngor lleol a bod angen gwthio am gosbau uwch, a fyddai'n atal, gobeithio.

- Holodd yr Aelodau ynghylch y Mesur Perfformiad Allweddol – Ceisiadau Baner Werdd Gymunedol, ac a oedd y pum cais yn llwyddiannus a beth oedd yn cael ei wneud i ragor o safleoedd ennill statws baner werdd. Eglurodd yr Arweinydd Ymyrraeth fod angen iddynt symud yn gyflym i feithrin mwy o gefnogaeth gymunedol a grwpiau i gael baneri gwyrdd yn eu hardal a bod angen gwneud gwaith ar ôl dyfarnu i gynnal y safon ofynnol.

Teithio Cynaliadwy

Cyflwynodd yr Arweinydd Ymyrraeth ar gyfer Teithio Cynaliadwy, y cynrychiolydd o Gartrefi Dinas Casnewydd, yr ymyriad. Eglurodd mai eu blaenoriaeth oedd amrywio'r bwriad, y mesurau a sut y maent yn cyfrifo'r hyn sy'n bodoli eisoes yng Nghasnewydd. Pwrpas yr ymyriad oedd darparu cludiant diogel a hygyrch, yn y tymor hir. Un o ffocws cyntaf yr ymyriad oedd dwyn y partneriaid i gyfrif am eu defnydd o gerbydau allyriadau isel. Roedd y penderfyniad i beidio ag adeiladu ffordd liniaru'r M4 wedi'i wneud a byddai'r bartneriaeth yn edrych ar yr effaith ar y ddinas a'r ffordd orau i symud ymlaen. Meysydd ffocws eraill ar gyfer yr ymyriad oedd: canllawiau cynllunio; ansawdd aer, andquot; dechrau edrych ar fesurau trafndiaeth y gellir eu defnyddio mewn canllawiau cynllunio. Byddai gwaith yn cael ei wella drwy sicrhau 5. 2 filiwn o bunnoedd o dan Creu amgylchedd lle mae trafndiaeth gyhoeddus, cerdded a beicio yn cael eu blaenoriaethu, (Cam dau yn yr adroddiad). Nid oedd llwybrau teithio llesol wedi'u rhestru yn yr adroddiad, ond roeddent yn rhywbeth a fyddai wedi cael eu monitro. Byddai'r maes allweddol hwn yn cael ei gefnogi gan gwblhau llogi beiciau ar y stryd.

Roedd gwaith yn cael ei wneud mewn ysgolion cynradd i wella gwybodaeth a dealltwriaeth pobl ifanc o bwysigrwydd trafndiaeth gynaliadwy. Byddai'r prosiectau addysg hyn yn cael eu hehangu wrth symud ymlaen.

Agwedd arall ar yr ymyriad teithio cynaliadwy oedd cyflwyno'r Gorfodaeth Parcio Sifil gan ddechrau ar 1 Gorffennaf 2019. Mae'r mynychwyr yn credu y byddai hyn yn cael effaith ar draws y ddinas. Mae cynlluniau tymor canolig a hirdymor yn cynnwys edrych ar fflyd drydanol y partneriaid a sefydlu rhwydwaith o bwyntiau gwefru ar draws y ddinas, a sut olwg fyddai ar hyn. Roedd yr Adran Drafndiaeth wedi ariannu Trafndiaeth Casnewydd i gael fflyd o fysiau trydan. Byddai'r bysiau trydan hyn yn cael eu pweru gan fatri, roedd llawer o'r gwaith eisoes wedi'i wneud, ond roeddent ymhell o wneud yr ymyriad mor effeithiol ag y gallai fod.

Gofynnodd yr Aelodau'r cwestiynau a ganlyn:

- Gofynnodd y Pwyllgor sut y byddai'r batris symudadwy yn y bysiau yn gweithio. Fe'u hysbyswyd y byddai'r batris yn cael eu hailwefru mewn 'fferm fatris' fawr dros nos pan nad oedd y bysiau bellach mewn gwasanaeth.
- Roedd yr Aelodau'n dymuno cael mwy o wybodaeth am Barthau Aer Glân yn y Ddinas. Eglurodd y Mynychwyr fod y parthau aer glân yn ardaloedd o'r Ddinas lle mae llawer iawn o draffig yn sefyll. Roedd y rhain yn cynnwys traffordd yr M4 a Chaerllion.
- Holodd y Pwyllgor pa gyllid a chynlluniau posibl yr oedd y partneriaid yn ymwybodol ohonynt a ble y byddai'r dyraniad yn cael ei ddefnyddio orau i oresgyn rhai o'r problemau yn y ddinas. Eglurodd y Mynychwyr y byddai wedi bod yn fethiant pe na baent yn integreiddio cynlluniau a chyllid i gynlluniau ac isadeiledd presennol y ddinas. Byddai'r Cyngor yn gyfrifol am sicrhau bod pob datblygiad cynllunio yn ystyried yr egwyddorion cynaliadwyedd a'u goblygiadau. Nid mater i Gasnewydd yn unig yw trafndiaeth gynaliadwy, un yr oedd angen edrych arno ar lefel ranbarthol ac yn ehangach eto.
- Gwnaeth Aelod sylw am bwysigrwydd cael gwasanaeth bws cynaliadwy mewn ardaloedd gwledig.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Gwahoddedigion am fynychu.

Casgliadau:

1. Nododd y Pwyllgor Adroddiad Blynyddol Cynllun Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus 2018-19.
1. Nododd y Pwyllgor y byddai Cofnodion y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a gynhaliwyd ar 11 Mehefin 2019 yn cael eu dosbarthu i'r Pwyllgor ar ôl eu cymeradwyo.
 2. Cytunodd y Pwyllgor i anfon y Cofnodion at y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fel crynodeb o'r materion a godwyd ac yn benodol roedd yn dymuno gwneud y sylwadau a ganlyn i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus:
 - Cafodd y gwaith a wnaed yn ystod y 9 mis cyntaf dderbyniad cadarnhaol iawn gan y Pwyllgor a dymument ganmol pawb a gymerodd ran am eu gwaith caled.
 - Nid oedd y 'Weledigaeth' ar gyfer Casnewydd yn ddigon clir yn yr Adroddiad Blynyddol, a chredai'r Aelodau ei fod yn gwneud craffu ar berfformiad y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn fwy anodd.
 - Teimlai'r Aelodau nad oedd yr Adroddiad Blynyddol ar gael yn hawdd i leygwyr ac y byddai angen gwybodaeth ychwanegol neu ddarllen cefndirol i ddeall yr adroddiad yn llawn.
 - Nid oedd y mesurau perfformiad a ddefnyddiwyd i fonitro perfformiad yn addas at y diben. Teimlai'r Pwyllgor nad oeddent yn ddigon dyheadol, bod digon ohonynt, eu bod yn oddrychol pan ddylent fod wedi bod yn wrthrychol ac nad oeddent yn gysylltiedig â'r weledigaeth gyffredinol ar gyfer Casnewydd. Dywedodd y Pwyllgor ei fod yn credu y dylai'r Mesurau Perfformiad gael eu cysylltu'n uniongyrchol â thair blaenoriaeth ar ddeg Cynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Casnewydd yn Un.
 - Roedd diffyg amserlenni yn adran Edrych Ymlaen yr Adroddiad Blynyddol. Byddai'r Pwyllgor wedi hoffi gweld agwedd 'mewn pum mlynedd, mewn deng mlynedd, ac mewn ugain mlynedd' i'r adrannau hyn. Byddai hyn wedi bwydo i mewn i agwedd gweledigaeth uchelgeisiol yr Adroddiad Blynyddol.
 - Teimlai'r Pwyllgor fod angen i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wrthdroi'r canfyddiad negyddol weithiau o Gasnewydd gyda mwy o rym a chysondeb. Roedd angen hyrwyddo straeon newyddion da a llwyddiannau i ddinasyddion Casnewydd.
 - Roedd y Pwyllgor yn llawn brwdfrydedd i glywed am y gwaith partneriaeth rhwng ysgolion, colegau a phrifysgolion i wella rhagolygon pobl ifanc yng Nghasnewydd. Yn enwedig y rhai sy'n ymwneud â Chyfrifiadura, y credai'r Pwyllgor y byddent yn cynyddu atyniad Casnewydd i gwmnïau.
 - O ran y Berthynas rhwng yr ymyriad Mannau Gwyrdd a Diogel a'r unigolion a'r grwpiau hynny a oedd eisoes yn gweithio yn eu hardaloedd lleol, teimlai'r Pwyllgor y byddai cydnabod yr unigolion hyn neu ddigwyddiad gwobrwyo yn fuddiol ac yn groeso cynnes.
 - Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch tipio anghyfreithlon a bod angen gwneud mwy i wthio am fwy o gosbau.
 - Gofynnodd y Pwyllgor am adroddiad gwybodaeth ar y Parthau Aer Glân yng Nghasnewydd.
 - O ran Teithio Cynaliadwy gofynnodd y Pwyllgor am ragor o wybodaeth ynghylch pa ganllawiau oedd ar gael i ddiffinio'r hyn sy'n cael ei ystyried yn gynaliadwy.

4 **Blaenraglen Waith Flynyddol Flynyddol 2019-20**

Cyflwynodd y Cynghorydd Craffu Raglen Gwaith Cychwynnol Flynyddol Ddrafft 2019-20 i'r Pwyllgor a chyflwynodd drosolwg o'r pynciau a awgrymwyd i'r Pwyllgor eu hystyried, yr adroddiadau Gwybodaeth arfaethedig a'r Sesiynau Briffio. Sicrhaodd y drafodaeth fod y Pwyllgor yn hapus â rôl y Pwyllgor o ran craffu ar bob pwnc a'r rhesymau dros eu blaenoriaethu ar gyfer ystyriaeth. Cadarnhaodd y Pwyllgor hefyd fod yr amserlen arfaethedig ar gyfer derbyn yr adroddiadau yn dderbyniol. Eglurodd yr Ymgynghorydd Sgriwtini os oedd

y Pwyllgor yn dymuno ychwanegu, dileu neu dderbyn adroddiad er gwybodaeth yn unig yn y dyfodol y gallent wneud hynny mewn unrhyw gyfarfod Pwyllgor. Cytunodd y Pwyllgor fod y pynciau a gynigir yn y Flaenraglen Waith Flynyddol Ddrafft 2019 - 2020 yn dderbyniol.

Casgliadau:

1. Cymeradwyodd y Pwyllgor y Flaenraglen Waith Flynyddol ar gyfer 2019-20.
1. Cytunodd y Pwyllgor ar yr amser cychwyn o 5pm ar gyfer cyfarfodydd y Pwyllgor a chymeradwyo'r amserlen arfaethedig o gyfarfodydd ar gyfer 2019-20.

Terfynwyd y cyfarfod yn 7.40 yh

Daeth y cyfarfod i ben am 7.40 pm